

Inițiativa pentru Dreptul la Viitor: Poziție față de protestul pentru independența justiției - Pentru o dreptate legală și socială postcapitalistă

22.12.2025.

Protestul pentru independența justiției din decembrie 2025 se alătură valului protestatar desfășurat până acum, pe parcursul acestui an, în România. Acest protest nu susține însă revendicările protestelor antiausteritate, ci, după cum vom arăta în cele ce urmează, el le înăbușă.

Inițiativa pentru Dreptul la Viitor își exprimă pe această cale poziția față de protestul pentru independența justiției, precum și față de tema justiției legale asumată de el. Susținem că încrederea oamenilor în stat s-a diminuat nu din cauza punctuală a capturării sistemului juridic de către câțiva afaceriști și politicieni corupți, ci din cauza mai generală, sistemică a capturării deciziilor politice ale instituțiilor de stat de către interesele economice ale capitalului și burgheziei. Puterea juridică, în capitalism, este complice cu celelalte puteri de stat în perpetuarea sistemului. Complicitatea puterii legislative, executive și judecătorești în acest proces nu se realizează în abstract, ci prin ocupanții pozițiilor cheie în instituțiile acestor puteri care beneficiază de privilegii materiale și protecție. De asemenea, încrederea în stat pe care protestatarii pentru justiție legală promet să ne-o redea nu este o încredere față de un stat abstract, non-politic sau neutru, ci față de statul capitalist. Iar după cei 36 de ani de transformări pe care acesta le-a girat pentru privatizarea bunurilor publice și legiferarea beneficiilor capitalului față de lucrători, inclusiv recente măsurile de austeritate, oamenii muncii nu mai au cum să își recâștige încrederea în acest stat prin modificarea legilor justiției.

Noi contestăm premisa liberalismului, reactualizată acum de protestatarii „justiției capturate” din România, conform căreia în capitalism ar putea exista un sistem juridic independent de interesele politice și economice ale clasei dominante. În general, legile regimului sunt făcute în așa fel încât să asigure protecția proprietarilor privați ai mijloacelor de producție și exploatarea și inegalitățile de clasă. Afirmăm că supunerea sistemului juridic față de politic este legată de supunerea politicului și juridicului față de mediul de afaceri. Beneficiarii acestui cerc al complicității nu renunță de bunăvoie la privilegiul ocupării unor poziții politice (de la conducerea de partid, prin poziții în administrația locală sau centrală, până la roluri legislative) din care își pot spori afacerile și facilita acumularea de capital. Ei renunță doar dacă sunt atacați de noi aspiranți la astfel de poziții unde capitalul politic și cel economic se capacitează reciproc. În astfel de momente se duce o luptă în interiorul burgheziei, iar magistrații au și ei un rol în asta: ei pot manipula dosare penale care demască (sau nu) anumite personaje, făcând loc altora în jurul mesei unde se distribuie resursele puterii. Cele din urmă alimentează monopolul asupra instituțiilor politice și administrative ale statului care fac și implementează legi pentru sprijinirea capitalului.

Cum s-a declanșat protestul pentru independența justiției?

În fapt, organizațiile civice Inițiativa România, Corupția Ucide, Inițiativa Timișoara, Rezistența și Declic, în noiembrie 2025 [au anunțat deja protestul „Ce face Lia cu Justiția din România?”](#), spunând că acest demers nu reprezintă un atac împotriva sistemului judiciar sau împotriva tuturor magistraților, ci contestă conduita șefei Înaltei Curți de Casație și Justiție, și a șefei Consiliului Superior al Magistraturii. Accentul pus pe indivizi punctuali și chemarea la arestarea lor ne aduce aminte de spectacolul mediatic al arestărilor făcute de Direcția Națională Anticorupție condusă de Laura Codruța Kovesi în timpul președinției lui Traian Băsescu. La rândul său, Băsescu a susținut implicarea Serviciului Român de Informații în activitatea cercetărilor penale prin protocoale secrete, un fapt declarat neconstituțional de Curtea Constituțională a României în 2019.

Mai departe, pe 9 decembrie 2025, Recorder și-a publicat pe Youtube filmul documentar *Justiție capturată*, a cărui producție a început pe la mijlocul anului electoral 2024. În acest film, prin magistrații intervievați, Recorder a demască fenomenul prescrierilor unor mari cazuri de corupție, cu afaceriști implicați în imobiliare și în industria militară. Critica lor este binevenită. Problematic este modul limitat în care a fost făcută, adică fără o analiză a acestor tipuri de afaceri, integrată într-o înțelegere a funcționării întregului sistem, și nu doar raportată la corupția personalizată și la aspectele ce țin de sistemul judiciar.

Ulterior, pe 10 decembrie 2025, [Declic și Funky Citizens au inițiat o petiție pentru reformarea legilor justiției din 2022](#), legi care au facilitat acapararea puterii judecătorești la nivel înalt și, drept consecință, au permis îngroparea anumitor dosare de corupție. Toate aceste demersuri au fost făcute în numele justiției sau dreptății, mai bine zis, în numele justiției sau dreptății legale (și niciodată sociale), revendicându-se doar independența sistemului juridic.

În mod paradoxal, cetățeni care au aplaudat, cu un an în urmă, anularea alegerilor prezidențiale prin instituțiile sistemului juridic, acordându-i puteri discreționare, acum contestă acest sistem. În fapt, ei vor ca justiția să acționeze doar în interesul politicianilor care îi reprezintă pe ei. Acești cetățeni protestatari, prin președintele care îi reprezintă și pe care nu-l critică, susțin implicit chiar implicarea Serviciului Român de Informații în lupta anticorupție, deci legitimează încă o putere represivă a statului capitalist. Astfel, critica lor față de dependența sistemului judiciar de politic este selectivă, adică ei susțin că justiția e coruptă doar când acționează în favoarea politicianilor care îi reprezintă pe alții.

Interacțiunea pozitivă a protestatarilor pentru justiție cu conducerea actuală a țării se reflectă și în rapiditatea cu care conducerea a răspuns la protestele acestora (o rapiditate care nu a caracterizat reacțiile Președintelui și pe ale Premierului la revendicările protestelor antiausteritate). În 12 decembrie [Nicușor Dan a anunțat că a invitat la Cotroceni](#) toți magistrații care vor să reclame problemele din sistem la o discuție pe 22 decembrie, fără limită de timp. Iar pe 19 decembrie 2025, [Ilie Bolojan anunța că a invitat în grupul de lucru de la guvern pentru modificarea legilor justiției](#), alături de profesioniști din sistem, și experți delegați din partea Declic și Funky Citizens.

Contextul mai larg al protestului pentru independența justiției

Valul protestatar din 2025 s-a ridicat într-un context politic în care Premierul Bolojan, nominalizat și susținut de Președintele Dan, precum și Coaliția de Guvernare PNL-PSD-USR-UDMR au preluat în mod abuziv puterea legislativă de la Parlament. Scopul lor este să implementeze o serie de măsuri de austeritate și de creștere a investițiilor publice în militarizare, în timp ce susțin că astfel ei salvează economia și țara de dezastre. Acest act al guvernării, survenit în urma anulării alegerilor prezidențiale din decembrie 2024, a adâncit deficitul democrației reprezentative liberale și a redus și mai mult încrederea oamenilor în stat și în partidele politice care ne conduc de 36 de ani.

Noi susținem că toate aceste fenomene economice și politice sunt manifestări ale luptei de clasă duse de către burghezie împotriva lucrătorilor. Burghezia încearcă, cu ajutorul statului capitalist, să se salveze din crizele adânci create de sistem, prin transferul costurilor acestor crize asupra celor ce trăiesc din vânzarea forței lor de muncă. Iar lucrătorii sunt împinși tot mai violent și mai autoritar spre sărăcie și șomaj, fiind transformați într-o armată de rezervă a muncii, vulnerabilizată și cu scopul de a fi sacrificată mai facil în conflictele armate dintre marile puteri ale lumii care se războiesc pentru a redistribui între ele resursele economice ale globului.

Protestele, raportarea lor la puterile de stat și structura de clasă

Protestele sindicatelor și ale studenților din vara și toamna anului 2025 contestă Guvernul României din cauza măsurilor de austeritate îndreptate împotriva lucrătorilor din diverse sectoare economice și non-economice. Mai multe inițiative globale prezente sau susținute și în România, precum Elbit-Out, World Beyond War, Europe at War - Transnational Social Strike, StopRearmEurope, dar și demersuri locale precum Inițiativa pentru Dreptul la Viitor și Hotărârea Conferinței Intersindicale Naționale cu Participare Internațională „Stop austerității! Stop războiului! Stop Genocidului!” atenționează asupra modului în care, în paralel cu politica austerității, cursa globală a înarmării crește riscurile războaielor, creează oportunități profitabile pentru investițiile capitalului privat și deturnează fonduri publice de la investiții în locuințe, educație, sănătate.

Pe de altă parte, protestul pentru independența justiției cere implicarea Guvernului și Președintelui României în soluționarea a ceea ce organizațiile civice numesc „problema justiției capturate”, contând pe acești actori ca pe niște parteneri dedicați dreptății. Logica acestui protest suferă de o gravă ruptură argumentativă: protestul revendică independența justiției față de politic, dar, totodată, solicită implicarea Guvernului și Președintelui în sistemul de justiție. Totuși, nu trebuie să ne mirăm de acest paradox: cei implicați nu resimt ruptura din cauza consensului politic între protestatari și oamenii de la cârma instituțiilor statului, considerând că „găștile de interese” acționează doar pe presupusa „baricadă rea a istoriei”, nu și în zona afaceriștilor și politicianilor presupuși onești. Când și-a anunțat candidatura la președinție, beneficiind de sprijinul USR, Nicușor Dan spunea că prima problemă a României este corupția, o idee repetată și în Strategia Națională a Apărării. Dincolo de ruptura sesizată mai sus, prăpastia cea mai mare se află între promisiunea candidatului Dan de a sprijini lupta

anticorupție și a face o administrație care să guverneze pentru a servi cetățenii așa cum ar trebui, și măsurile implementate de când Dan a ajuns președinte, care nu servesc deloc cetățenii și nici interesele publice. Protestul pentru „independența justiției” nu vrea să observe acest fapt.

Protestele din 2025 împotriva austerității se raportează diferit la puterile de stat. Protestele antiausteritate și antimilitarizare contestă legitimitatea deciziilor guvernamentale și prezidențiale care: afectează negativ condițiile de trai ale celor mulți, protejează profiturile companiilor private și susțin privatizarea companiilor de stat care au supraviețuit privatizărilor de până acum. În schimb, protestul pentru „independența justiției” legitimează același Guvern și pe Președinte, chemându-i să facă o curățenie în sistemul juridic care, se presupune, ar duce la eliminarea privilegiilor oamenilor de afaceri care și-au făcut averile cu ajutorul unor politicieni, și la pedepsirea tuturor acestora. În plus, acest protest făcut în numele justiției legale, chiar dacă susține că prin prejudiciile plătite statului de către afaceriștii și politicienii corupți s-ar putea face rost de bani pentru bugetul public, nu afirmă nimic despre garanțiile ca aceste sume potențiale să se investească în servicii și bunuri publice, și nu în ajutoare de stat acordate mediului de afaceri sau în înarmare.

Noi susținem că atât protestele antiausteritate și antimilitarizare, cât și protestul pentru „independența justiției” sunt acțiuni care reflectă tensiunile structurii de clasă a societății românești. Protestele antiausteritate și antimilitarizare reprezintă interesele claselor lucrătoare față de privilegiații naționali sau multinaționali ai sistemului capitalist, care continuă să își crească profiturile în timp ce puterea de cumpărare și nivelul de trai al lucrătorilor continuă să scadă. Iar protestul pentru „independența justiției” reflectă lupta între diverse categorii ale burgheziei naționale: între burghezia stabilizată din 1990 încoace, privilegiată de politica de stat postdecembristă legată de partidele politice tradiționale (PNL, PSD, UDMR), și între o burghezie emergentă care se simte defavorizată de cei dintâi, fiind legată de reprezentanții unor noi partide politice (USR, Plus, Reper etc.) care încearcă să dobândească putere prin preluarea pozițiilor deținute de către vechea gardă de partide politice.

Justiția legală și justiția socială

Conform Constituției, în România, Statul se organizează în trei puteri: cea executivă (Guvernul și Președintele), cea legislativă (Parlamentul) și cea judecătorească (reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, tribunale, curți de apel, judecători). Statul, prin instituțiile sale, ar trebui să asigure justiție sau dreptate: puterea executivă și legislativă ar trebui să asigure justiție sau dreptate socială, iar puterea judecătorească, justiție sau dreptate legală. Justiția legală înseamnă aplicarea corectă și imparțială a legilor, egalitate în fața legii și drepturi juridice, adică asigurarea accesului la resurse juridice pentru toți, dar și restaurarea dreptății încălcate prin proceduri juridice. Miza justiției legale, deci, nu poate fi restrânsă la lupta anticorupție, ea trebuie să vină în sprijinul celor mulți atunci când acestora li se încalcă drepturile civico-politice, socioeconomice și culturale. Justiția socială înseamnă egalitate și distribuția echitabilă a resurselor societății, și crearea unor condiții socioeconomice pentru toți, astfel încât toată lumea poate să facă uz efectiv de drepturile garantate prin lege. Dar mai înseamnă și: lipsa sărăciei,

rasismului, inegalităților, exploatării și depozitărilor de toate felurile, precum și lupta pentru lărgirea drepturilor socioeconomice garantate prin lege.

În capitalism, toate puterile statului sunt puse în slujba funcționării acestui sistem economic și societal. În acest sens, deci, ele toate sunt politice. De fapt, în niciun sistem, deci nici în capitalism, economicul și societatea nu funcționează în afara politicului: politicul decide asupra legilor care guvernează viața în toate domeniile, convingerile politice ale guvernanților influențează implementarea legilor, iar administrația publică nu este o practică neutră de soluționare a unor probleme, ci se bazează pe definirea politică a acestora. Și, nu în ultimul rând, politicul interferează cu sistemul juridic cel puțin în sensul că acest sistem veghează asupra aplicării legilor decise politic, lăsând la o parte convingerile politice ale magistraților, relațiile lor informale cu politicieni sau interesele lor personale protejate de sistemul legislației economice existente.

Sistemul capitalist funcționează prin exploatarea forței de muncă, a locuințelor și a naturii, exploatare care asigură procesul acumulării continue a capitalului. De aceea, cele trei puteri ale statului sunt așteptate să susțină funcționarea economiei de piață, precum s-a exprimat de curând [Romanian Business Leaders citat de mai multe publicații, de exemplu aici](#), în legătură cu justiția pro-piață, presupus dreaptă, despre care susține în mod eronat că ar „reda cetățenilor convingerea că justiția funcționează în interesul lor, nu al unor grupuri de influență”: „Un stat în care regulile nu sunt aplicate corect și egal este un stat în care investițiile scad, antreprenorii își pierd încrederea, iar inovația și competiția sunt sufocate. Capitalul fuge de incertitudine ... Fără justiție România nu își poate atinge potențialul economic.”

Corupția, un element constitutiv al capitalismului

Protestatarii pentru justiție legală încearcă să ne convingă că dacă justiția va fi independentă de politic, atunci sistemul juridic va elibera societatea de corupție și va garanta, prin respectarea legilor, că afacerile capitaliștilor vor fi curate și cinste. În paralel cu această idee, ei continuă să susțină că fenomenul corupției constă în abuzul de putere practicat de funcționari publici, nu are de-a face cu abuzul de putere exercitat de capital sau mediul de afaceri față de angajați, și doar unii afaceriști se lasă corupți de către oamenii de stat. Iar toate astea vor dispărea dacă statul nu va mai interfera în presupusa piață liberă, în afară de cazurile în care susține capitalul.

Este clar și din această orientare că protestul pentru independența justiției este o continuare a protestelor anticorupție din 2017-2019 declanșate ca reacție la OUG 13. Cele din urmă au fost organizate de Grupul Corupția Ucide și Mișcarea #Rezist, care contestau lideri ai Partidului Social-Democrat, fiind susținute de partidele aflate atunci în opoziție (PNL, USR, PMP), dar și de președintele Klaus Iohannis. Astfel, protestele pentru justiție ca luptă anticorupție sunt manifestări ale luptei politice între PSD (aliat sau nu cu PNL și UDMR) și USR, partidul construit din rezistența față de așa-ziii social-democrați care, după 1990, au girat crearea capitalismului din România împreună cu PNL și UDMR. Țesutul discursiv care îi ține împreună pe ei toți, dincolo de interesul de clasă al burgheziei, dar și celelalte partide politice, precum AUR și SENS, este anticomunismul: o luptă pe care o duc împreună aparent împotriva nostalgiei față

de socialismul de stat, dar pe care o susțin, de fapt, împotriva alternativei la capitalismul contemporan - socialismul viitorului, singurul capabil să asigure accesul clasei lucrătoare la putere economică, politică și juridică.

Inițiativa pentru Dreptul la Viitor susține că sistemul juridic nu poate elibera societatea, economia și politicul de corupția inerentă capitalismului. Adică de folosirea abuzivă a puterii politice asupra resurselor pe care le gestionează și redistribuie statul capitalist, dar și de folosirea abuzivă a puterii economice bazate pe proprietatea privată asupra mijloacelor de producție care face posibilă extragerea plusvalorii create de lucrători, sau din rente, sau din speculațiile de pe piețele financiare.

Pentru o dreptate legală și socială postcapitalistă

Protestul pentru „independența justiției” continuă argumentul guvernanților privind inevitabilitatea măsurilor de austeritate ca soluție la dezastrul deficitului bugetar creat de guvernul anterior (compus din aceleași PNL, PSD și UDMR), și care, în fapt, este un argument USR-ist. După primele zile ale protestului, unii lideri ai săi au început să afirme că justiția independentă dedicată luptei anticorupție este un garant al îmbunătățirii condițiilor de trai ale celor mulți. Cu alte cuvinte, corupția a creat deficitul bugetar, corupția a dus, inevitabil, la măsurile de austeritate și, odată cu eradicarea corupției, austeritatea și problema deficitului vor dispărea.

Noi susținem că acest argument va șchiopăta și va rămâne manipulator până ce lupta anticorupție și pentru justiție legală nu se aliază cu lupta pentru justiție socială. Și, mai mult, susținem că luptele pentru dreptate legală și dreptate socială trebuie să se alieze cu luptele împotriva continuării privatizării, austerității și înarmării care deturneză bani publici de la investiții în bunuri și servicii publice, și să se unească într-o singură luptă: cea anticapitalistă. Doar prin lupta anticapitalistă se poate construi o societate fără exploatare și fără acumulare de capital pentru interese private, o societate unde statul, până va fi nevoie de el în vederea organizării distribuirii resurselor necesare reproducției sociale, să reprezinte interesele lucrătorilor și, implicit, să contribuie la eliminarea claselor sociale.